

Α. ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ Α'

Ο παθητικός αόριστος α' σχηματίζεται από:

την αύξηση (στην οριστική) + το ρηματικό θέμα + το χρονικό πρόσφυμα -θη- (-θε-) + τις καταλήξεις.

Ειδικότερα:

| Ρήματα με<br>χαρακτήρα:        | Σχηματίζονται:<br>αύξηση-θέμα-θη-ν                                                                                                 | Παράδειγμα                                                                                                                                            |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| φωνήεν                         | διατηρούν τον χαρακτήρα του θέματος:<br>αύξηση-θέμα -θη-ν<br><br>• Εξαιρούνται τα ρήματα:<br>ἀκούομαι, ἔλκομαι, κελεύομαι, σείομαι | ρ. λύομαι → ἐλύθην<br>ρ. ἰδρύομαι → ἰδρύθην<br>ρ. ἀκούομαι → ἤκούσθην<br>ρ. ἔλκομαι → εἰλκύσθην<br>ρ. κελεύομαι → ἐκελεύσθην<br>ρ. σείομαι → ἐσείσθην |
| ένρινο ή υγρό (μ, ν, λ, ρ)     | διατηρούν τον χαρακτήρα του θέματος:<br>αύξηση-θέμα -θη-ν<br><br>• Εξαιρούνται τα ρήματα:<br>κρίνομαι, τείνομαι, τέμνομαι          | ρ. ὀξύνομαι → ὠξύνθην<br>ρ. ἀγγέλλομαι → ἠγγέλθην<br>ρ. ἐγείρομαι → ἠγέρθην<br>ρ. κρίνομαι → ἐκρίθην<br>ρ.τείνομαι → ἐτάθην<br>ρ.τέμνομαι → ἐτμήθην   |
| χειλικό (π, β, φ), ή -πτ-      | τρέπουν τον χαρακτήρα π, β, φ, πτ σε φ:<br>αύξηση-θέμα-φ-θη-ν                                                                      | ρ. λείπομαι → ἐλείφθην<br>ρ. ἀμείβομαι → ἀμείφθην<br>ρ. μέμφομαι → ἐμέφθην<br>ρ. καλύπτομαι → ἐκαλύφθην                                               |
| ουρανικό (κ, γ, χ), -ττ-, -σσ- | τρέπουν τον χαρακτήρα κ, γ, χ, ττ, σσ σε χ:<br>αύξηση-θέμα-χ-θη-ν                                                                  | ρ. διδάσκομαι → ἐδιδάχθην<br>ρ. ἄγομαι → ἤχθην<br>ρ. ἄρχομαι → ἤρχθην<br>ρ. πράττομαι → ἐπράχθην                                                      |
| οδοντικό (τ, δ, θ), ή -ζ-      | τρέπουν τον χαρακτήρα τ, δ, θ, ζ σε σ:<br>αύξηση-θέμα-σ-θη-ν                                                                       | ρ. πείθομαι → ἐπέισθην<br>ρ. ψεύδομαι → ἐψεύσθην<br>ρ. δικάζομαι → ἐδικάσθην                                                                          |

Παράδειγμα κλίσης: ρ. παιδεύομαι

| Οριστική                                                                             | Υποτακτική                                                                      | Ευκτική                                                                                                               | Προστακτική                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| ἐπαιδεύθην<br>ἐπαιδεύθης<br>ἐπαιδεύθῃ<br>ἐπαιδεύθημεν<br>ἐπαιδεύθητε<br>ἐπαιδεύθησαν | παιδευθῶ<br>παιδευθῆς<br>παιδευθῇ<br>παιδευθῶμεν<br>παιδευθῆτε<br>παιδευθῶσι(ν) | παιδευθείην<br>παιδευθείης<br>παιδευθείῃ<br>παιδευθείημεν / -θείμεν<br>παιδευθείητε / -θείτε<br>παιδευθείησαν /-θείεν | -<br>παιδεύθητι<br>παιδευθήτω<br>-<br>παιδεύθητε<br>παιδευθέντων / -θήτωσαν |

| Απαρέμφατο  | Μετοχή                                 |
|-------------|----------------------------------------|
| παιδευθῆναι | παιδευθεῖς<br>παιδευθεῖσα<br>παιδευθὲν |

Παρατηρήσεις:

1. Το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του παθητικού αορίστου α' είναι προπαροξύτονο και έχει κατάληξη -θητι: παιδεύθητι
2. Η υποτακτική του παθητικού αορίστου α' περισπάται: π.χ. παιδευθῶ, παιδευθῆτε
3. Στο γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής, το πρόσφυμα -θη- μπροστά από το -ντ- της κατάληξης γίνεται -θε-: παιδευθέντων.

B. ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ Β'

Ορισμένα συμφωνόληκτα ρήματα σχηματίζουν **παθητικό αόριστο β'**. Δηλαδή στον παθητικό αόριστο διατηρούν το σύμφωνο του χαρακτήρα τους **χωρίς την προσθήκη του -θ-**.

π.χ.:

- κόπτομαι → ἐκόπην (αντί ἐκόφθην),
- γράφομαι → ἐγράφην (αντί ἐγράφθην),
- βλάπτομαι → ἐβλάβην (αντί ἐβλάφθην),
- φαίνομαι → ἐφάνην (αντί ἐφάνθην).

Παράδειγμα κλίσης παθητικού αορίστου β': ἐτράπην (ρ. τρέπομαι)

| Οριστική                                                           | Υποτακτική                                                    | Ευκτική                                                                                              | Προστακτική                                                       |
|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| ἐτράπην<br>ἐτράπης<br>ἐτράπη<br>ἐτράπημεν<br>ἐτράπητε<br>ἐτράπησαν | τραπῶ<br>τραπῆς<br>τραπῇ<br>τραπῶμεν<br>τραπῆτε<br>τραπῶσι(ν) | τραπέην<br>τραπέης<br>τραπέη<br>τραπέημεν / τραπεῖμεν<br>τραπέητε / τραπεῖτε<br>τραπέησαν / τραπεῖεν | -<br>τράπηθι<br>τραπήτω<br>-<br>τράπητε<br>τραπέντων / τραπήτωσαν |

| Απαρέμφατο | Μετοχή                        |
|------------|-------------------------------|
| τραπήναι   | τραπεῖς<br>τραπεῖσα<br>τραπέν |

Παρατηρήσεις:

1. Ο παθητικός αόριστος β' κλίνεται ακριβώς όπως ο παθητικός αόριστος α', **αλλά στο β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ο παθητικός αόριστος β' λήγει σε -θι.**

π.χ.:

| παθητικός αόριστος α'                                                                                             | παθητικός αόριστος β'                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| (ρ. λύομαι) ἐλύθην → λύθητι,                                                                                      | (ρ. γράφομαι) ἐγράφην → γράφηθι            |
| (ρ. πράττομαι) ἐπράχθην → πράχθητι                                                                                | (ρ. φαίνομαι) ἐφάνην → φάνηθι              |
| (ρ. ἀπάγομαι) ἀπήχθην → ἀπάχθητι                                                                                  | (ρ. ἀναστρέφομαι) ἀνεστράφην → ἀναστράφηθι |
| 2.                                                                                                                |                                            |
| 3. Όσα ρήματα έχουν <b>μονοσύλλαβο ρηματικό θέμα με φωνήεν -ε-</b> τρέπουν στον παθητικό αόριστο β' το-ε- σε -α-. |                                            |
| π.χ.:                                                                                                             |                                            |
| τρέπομαι (θ. <b>τρεπ-</b> ) → ἐτράπην,                                                                            |                                            |
| κλέπτομαι (θ. <b>κλεπ-</b> ) → ἐκλάπην.                                                                           |                                            |

Εξαιρούνται:

Τα σύνθετα του ρ. –λέγομαι.  
π.χ.: ρ. συλλέγομαι → **συνελέγην**, ἐκλέγομαι → **ἐξελέγην**.

4. Όσα ρήματα έχουν **μονοσύλλαβο ρηματικό θέμα με φωνήεν -η-** τρέπουν στον παθητικό αόριστο β' το-η- σε **-α-**.

π.χ.:  
τήκω (θ. **τηκ-**) → **ἐτάκην** ,  
ἐκπλήττω (θ. **πληγ-**) → **ἐξεπλάγην**.

Εξαιρείται:

Το ρήμα **πλήττομαι** όταν είναι **απλό**.

π.χ.:  
πλήττομαι → **ἐπλήγην**,  
**αλλά σύνθετο**: ἐκπλήττομαι → **ἐξεπλάγην**.

5. Στο γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής, το χρονικό πρόσφυμα **-η-** μπροστά από το **-ντ-**τρέπεται σε **-ε-**.

π.χ.:  
ρ. τρέπομαι → **τραπέντων**,  
ρ. στρέφομαι → **στραφέντων**.

Γ. ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ Β'

Πολλά ρήματα σχηματίζουν τον παθητικό μέλλοντα με το χρονικό πρόσφυμα -η-, αντί -θη-, δηλαδή , χωρίς το σύμφωνο -θ-: π.χ. γραφ-ή-σομαι, κοπ-ή-σομαι. Ο παθητικός μέλλοντας που σχηματίζεται μ’ αυτόν τον τρόπο λέγεται παθητικός μέλλοντας β'

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΑ Β'

| ΟΡΙΣΤΙΚΗ     | ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ | ΕΥΚΤΙΚΗ       | ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ | ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ    |
|--------------|------------|---------------|-------------|---------------|
| κοπ-ή-σομαι  |            | κοπ-η-σοίμην  |             | κοπ-ή-σεσθαι  |
| κοπ-ή-ση     |            | κοπ-ή-σοιο    |             |               |
| κοπ-ή-σεται  |            | κοπ-ή-σοιτο   |             | <b>ΜΕΤΟΧΗ</b> |
| κοπ-η-σόμεθα |            | κοπ-η-σοίμεθα |             | κοπ-η-σόμενος |
| κοπ-ή-σεσθε  |            | κοπ-ή-σοισθε  |             | κοπ-η-σομένη  |
| κοπ-ή-σονται |            | κοπ-ή-σοιντο  |             | κοπ-η-σόμενον |

Κατάλογος των συνηθέστερων ρημάτων με παθητικό αόριστο β'

| ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ      | ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ Β' |
|----------------|-----------------------|
| ἀλλάττομαι     | ἠλλάγην               |
| βλάπτομαι      | ἐβλάβην               |
| γράφομαι       | ἐγράφην               |
| θάπτομαι       | ἐτάφην                |
| κλέπτομαι      | ἐκλάπην               |
| κόπτομαι       | ἐκόπην                |
| συλλέγομαι     | συνελέγην             |
| πλέκομαι       | ἐπλάκην               |
| πλήττομαι      | ἐπλήγην               |
| (ἐκ)-πλήττομαι | (ἐξ)-επλάγην          |
| ρίπτομαι       | ἐρρίφην               |
| στέλλομαι      | ἐστάλην               |
| στρέφομαι      | ἐστράφην              |
| σφάλλομαι      | ἐσφάλην               |
| τάττομαι       | ἐτάγην                |
| τρέπομαι       | ἐτράπην               |
| τρέφομαι       | ἐτράφην               |
| φαίνομαι       | ἐφάνην                |
| φθείρομαι      | ἐφθάρην               |
| φύομαι         | ἐφύην                 |
| χαίρομαι       | ἐχάρην                |